

12.6.2012

Oikeusministeriö
oikeusministerio@om.fi

Viite: Lausuntopyyntö 23.5.2012 OM 12/41/2007

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi käsittelyn joutuisuutta hallinnossa ja oikeussuojaa käsittelyn viivästyessä koskevaksi lainsäädännöksi

Luonnoksessa esitetyt lakiehdotukset tukevat hallintolain vaatimusta asian käsittelystä ilman kohtuutonta viivästystä. Vaikka asian käsittelyn viipyminen ei ole suomalaisessa hallinnossa merkittävä ongelma on hyvä, että asianosaisen asemaan ja oikeusturvaa viranomais toiminnan passiivisuutta vastaan vahvistetaan luonnoksessa esitetyllä tavalla.

Viivästysvalituksen sitominen niissä tapauksissa, joissa asian käsittelylle ei ole säädetty määräaikaa, viranomaisen antamaan kirjalliseen käsittelyaika-arvioon, pitäneen valitusmäärän kohtuullisena, eikä siten tule kohtuuttomasti rasittamaan valitusviranomaisia. Tieto viivästysvalituksen vireilläolosta voi jo johtaa asian pikaiseen ratkaisemiseen hallintoviranomaisessa ja siten asianosaisen tavoite saada itseään koskevan hallintoasia ratkaistuksi toteutuu ilman valitusviranomaisen käsittelyä. Lisäksi kohtuullisen käsittelyajan asettaminen ja julkaiseminen voivat tukea ja vahvistaa hallinnossa asian viivytyksetöntä käsittelyä ilman, että asiasta aiheutuisi merkittäviä muutoksia hallintoviranomaisen tehtäviin. Viranomaisen ennalta määrittelemien käsittelyaikojen toteutumisen seuranta ja tilastointi tulevat jonkin verran lisäämään hallintoviranomaisen tehtäviä.

Esityksestä ei kuitenkaan käy selkeästi ilmi mitä ovat ne asiaryhmät, joissa viranomaisella olisi velvollisuus määritellä odotettavissa oleva käsittelyaika. Määrittelyvelvollisuus syntyy kolmen edellytyksen perusteella: 1. asia koskee asianosaisen oikeutta, etua tai velvollisuutta, 2. se ratkaistaan hallinnollisella päätöksellä ja 3. se kuuluu viranomaisen toimivaltapiirissä keskeiseen asiaryhmään. Tuloksin varaisuutta syntyy siitä, mitkä asiat ovat sellaisia, jotka eivät kuulu viranomaisen varsinaiseen tehtäväpiiriin tai jotka voivat muutoin tulla kysymykseen vain harvoin ja jäävät käsittelyajan määrittelyvelvollisuuden ulkopuolelle. Myös viranomaisille jätetty harkintavalta käsittelyaikojen pituuden määrittelyssä voi aiheuttaa sen, että eri viranomaiset näkevät käsittelyajan kohtuullisuuden eritavoin samankaltaisissa asioissa ja näin ollen kansalaisten yhdenvertaisuus vaarantuu.

Hallintoviranomaisten toiminnan ongelmana olevaan resurssien riittämättömyyteen eivät viivästysvalitus ja keskeisten asiaryhmien käsittelyaikojen määrittäminen kuitenkaan tuo ratkaisua. Toisaalta viranomaiskohtainen käsittelyaikojen määrittely antaa mahdollisuuden tämän ongelman huomioimiseen, vaikakakaan henkilöstövoimavarojen puute ei ole hyväksyttävä perustelu hallintopäätöksen viipymiseen.

Lapin liitolla ei ole huomautettavaa luonnoksesta hallituksen esitykseksi käsittelyn joutuisuutta hallinnossa ja oikeussuojaa käsittelyn viivästyessä koskevaksi lainsäädännöksi.

LAPIN LIITTO

Hanne Manninen
Hallituksen puheenjohtaja

Esko Lotvonen
Maakuntajohtaja